

ע"פ 5034/13 - דזליל דזלילוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 5034/13

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט א' שהם

המערער: דזליל דזלילוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת דין מיום 12.5.2013 ועל גזר דין מיום 29.5.2013, שניתנו בבית המשפט המחוזי בחיפה, בת"פ 33381-04-12, על ידי כב' השופטת צ' קינן

תאריך הישיבה: ח' באייר התשע"ד (8.5.2014)

בשם המערער: עו"ד מוחמד מסארוה

בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

פסק-דין

השופט א' שהם:

1. לפנינו ערעור על הכרעת דינו ולחלופין על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, בת"פ 33381-04-12, שניתנו על-ידי כב' השופטת צ' קינן.

2. המערער הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ושל החזקת סכין שלא כדין, לפי סעיף 186 לחוק העונשין.

3. בעקבות הרשעתו בדין, נגזרו על המערער עונשים אלה: 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, שמנינם מיום מעצרו - 11.4.2012; הופעל במצטבר עונש מאסר על תנאי בן 12 חודשים שהושת על המערער בת"פ 865/06 (בית משפט לנוער חדרה), כך שעל המערער לרצות 52 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו; 18 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, עבירה של שוד או ניסיון שוד או כל עבירת אלימות מסוג פשע; 10 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור, תוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר, כל עבירת רכוש; כמו כן, חויב המערער בתשלום פיצויים בשיעור של 5,500 ₪ למתלוננים בתיק זה.

המערער אינו משלים עם הרשעתו בדין, ולחלופין משיג על חומרת עונשו ומכאן הערעור.

כתב האישום שהוגש נגד המערער

4. בכתב האישום מסופר כי מר יהודה פהימה (להלן: המתלונן) עבד, ביום 18.3.2012 בשעות הלילה, בפיצוציה "אצל אלברט" (להלן: הפיצוציה), המצויה ברחוב הראשונים בחדרה. בסמוך לשעה 04:00 לפנות בוקר, נכנס המערער לפיצוציה במטרה לבצע שוד "כשלאשו קפוצ'ון, על פיו ואפו כיסוי והוא מצויד בסכין". נטען בכתב האישום, כי המערער ניגש תחילה אל דלפק המכירה, שמאחוריו עמד המתלונן, דחף את הדלפק בחוזקה לעבר המתלונן, ובשלב זה הוא הוציא את הסכין שהיתה ברשותו, הניפה לעבר המתלונן "ודרש באיומי סכין כי ייתן לו סיגריות". בהמשך, דחף המערער דלפק נוסף שהיה בפיצוציה, הפיל את הדלפק אל הרצפה ונכנס אל עמדת המכירה בה עמד המתלונן, שם היו "קרטונים ובהם חבילות של סיגריות מסוגים שונים". המערער נטל קרטון סיגריות אחד ולאחריו קרטון נוסף, ונטען בכתב האישום כי בכדי למנוע את התנגדותו של המתלונן לגניבה, סטר לו המערער בחוזקה על פניו. לאחר מכן, החל המערער להוריד בקבוקי וודקה ממדף סמוך, שאותם הכניס לקרטון. עוד נטען בכתב האישום, כי בהמשך תפס המערער בקבוק וודקה, הניפו כלפי ראשו של המתלונן בתנועה מאיימת, ודרש ממנו למסור לו את כל הכסף המצוי בקופה. המתלונן, אשר פחד מהמערער, הוציא מהקופה את כל השטרות שהיו בה ומטבעות של עשרה שקלים ומסרם למערער. לאחר שקיבל את הכסף, נטל המערער קרטון סיגריות ואת בקבוקי הוודקה שאסף ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של המערער, ספג המתלונן, שהוא עצמו פגוע רגל מתקופת שירותו הצבאי ונעזר בקב הליכה, פגיעה ברגלו הפצועה מהדלפק שהוטח בו, ונדרש לטיפול רפואי. כמו כן, נגרם נזק כספי לפיצוציה כתוצאה משוד הכסף, הסיגריות ובקבוקי הוודקה, בסכום המוערך כ-7,000-6,000 ₪. עוד נטען בכתב האישום, כי המערער החזיק בסכין מחוץ לתחום ביתו או חצרו, שלא למטרה כשרה.

הכרעת דינו של בית משפט קמא

5. בית משפט קמא ציין בהכרעת דינו, כי המארג הראייתי עליו מתבססת המשיבה, סב בעיקרו על עדות המתלונן

וטביעות אצבעותיו של המערער שנמצאו בזירת השוד. המתלונן נחקר לראשונה ביום האירוע, ובהמשך הוא נחקר פעמים נוספות ונטל חלק בשחזור האירוע. הודעותיו של המתלונן במשטרה ודו"ח השחזור הוגשו לבית המשפט בהסכמה. בהודעתו הראשונה שנמסרה ביום השוד (ת/40), העיד המתלונן כי בסמוך לשעה 04:00, נכנס לפיצוציה אדם שתואר על-ידו כנמוך, בעל צבע עיניים חום, אשר חובש "חם צוואר" (כובע גרב שכיסה את הצוואר וחלק מהפנים), ולראשו קפוצ'ון כחול. השודד לבש מכנסי טרנינג. אותו אדם איים עליו בסכין "אולר" שהונפה לכיוון צווארו, תוך דרישה כי ימסור לו כסף מהקופה, סיגריות, וארגז קרטון שהכיל 5 בקבוקי וודקה מסוג "פינלנדיה". עם צאתו של השודד מהפיצוציה, נשמת אחד מבקבוקי הוודקה ונשבר. המתלונן ציין, כי השודד לא חבש כפפות לידי. בהודעה זו מסר המתלונן כי אינו חושד באדם מסוים.

למחרת היום, נגבתה מהמתלונן הודעה נוספת (ת/41), שבה הוא תאר ביתר פירוט את שארע. לדבריו, נכנס לפיצוציה, בסמוך לשעה 04:05, "נער רעול פנים עם 'חם צוואר'", כשלאשו קפוצ'ון בצבע כחול בהיר. מיד עם כניסתו, דחף השודד את הדלפק הראשי לעבר המתלונן ופגע ברגלו הימנית. השודד אחז בידו הימנית סכין "כמו אולר" בצבע כסוף ובאורך של כ-9 ס"מ, וסימן באמצעותה למתלונן כי ימסור לו את חבילות הסיגריות. בהמשך, דחף השודד את דלפק "החיש גד" והפילו ארצה, תוך כדי דרישה כי המתלונן ימסור לו את הסיגריות, ובאותו מעמד הוא סטר על לחי הימנית. לאחר שהשודד הניח את אריזת הסיגריות על הדלפק, הוא נטל מהמדף בקבוק וודקה "פינלנדיה", תפס אותו בפיה, "כאילו החזיק אותו הפוך", ובעומדו מעבר לדלפק, התקרב למתלונן, תוך שהוא מניף את הבקבוק בידו הימנית ועושה תנועה "כאילו הוא רוצה להנחית אותו" על ראשו של המתלונן. השודד דרש מהמתלונן כי יוציא את כל הכסף מהקופה והמתלונן עשה כן, בשל החשש "שהוא ייתן לי את הבקבוק בראש". השודד הכניס 5-6 בקבוקי וודקה לתוך אריזת קרטון, ובתוך כך אחד הבקבוקים נשטט מידי ונשבר. השודד יצא מהפיצוציה כשהוא נוטל עמו ארגז קרטון ובתוכו הסיגריות ובקבוקי הוודקה ששדד מהפיצוציה. הבקבוק, שבאמצעותו איים השודד על המתלונן, נותר על הדלפק. משנשאל המתלונן אם הוא חושד במאן דהוא, הוא השיב כי הוא חושד בבחור בשם יוסי חלילוב, וזאת בשל הדמיון למבנה הגוף של השודד, לקולו, ולתווי פניו שחלקם היה גלוי. עוד ציין המתלונן, כי נדף מהשודד ריח חזק של אלכוהול. בנוסף, מסר המתלונן כי הוא ניקה את הדלפקים הקבועים בפיצוציה, כחצי שעה עד שעה לפני השוד.

בחקירתו השלישית, מיום 15.4.2012 (ת/42), ציין המתלונן כי בקבוקי הוודקה אותם נטל השודד היו על המדף העליון, הממוקם בגובה של כ-185 ס"מ מהרצפה. הבקבוק שבאמצעותו איים עליו השודד, הוחזק על-ידו ביד ימין, ולאחר מכן הונח על הדלפק ונותר במקום עד שהגיעו אנשי המשטרה, מבלי שאיש נגע בו עד אז. משנשאל המתלונן אם הוא מכיר אדם בשם יוני דזלילוב (אין מחלוקת שהמערער מוכר גם בשם יוני - א.ש.) השיב המתלונן בחיוב. לדבריו, בסמוך לשעה 03:00 נכנס בחור צעיר שביקש ממנו לשוחח עם "יוני הטורקי", כדי שזה יאמר למתלונן כי הוא מאשר לו לרכוש בקבוק וודקה ופחיות משקה מסוג XL. המתלונן שוחח עם אותו אדם, אשר הזדהה בשם יוני, ואמר לו שאין באפשרותו למכור משקאות אלכוהוליים לאחר השעה 23:30. בתגובה לכך, אמר הדובר "ביי" וניתק את השיחה. המתלונן הוסיף בהודעתו, כי הוא סבר שהשודד הוא אדם בשם חלילוב, בשל הדמיון במבנה הגוף ותווי הפנים, אך, לדבריו, גם המערער, אשר מוכר לו היטב, מתאים לתיאורו של השודד, שכן המערער דומה לחלילוב, "אותן גבות צרות והעיניים והם ממש דומים".

בעדותו בבית המשפט, חזר המתלונן ותיאר את השתלשלות העיניים, כפי שמסר בהודעותיו. המתלונן הדגיש כי בקבוקי הוודקה עמדו (ולא שכבו) על הדלפק, והשודד נטל "כמה בקבוקים בחופן כזה (מצביע בתנועות ידיים של חיבוק)". מבין הבקבוקים שנלקחו על-ידו, תפס המערער בקבוק אחד שאותו הוא הניף לעברו של המתלונן, כאשר הוא תופס את הבקבוק בצווארו. לאחר מכן, הניח השודד את הבקבוק על הדלפק, נטל את הקרטון, שבו הניח את הרכוש

ששדד, וברח מהמקום. לדברי המתלונן, השוד אירע זמן קצר לאחר שניקה את הדלפקים בתרסיס לניקוי חלונות. יצוין, כי המתלונן סירב לערוך עימות עם המערער, בשל חששו ממנו, כיוון שהלה ידוע "כאדם אלים", אשר עלול להתנקם בו לאחר שחרורו מהמעצר.

6. בבית משפט קמא העיד ד.ת., קטין כבן 15, אשר סיפר כי הוא פגש את המערער בגן ציבורי, והלה ביקש ממנו לרכוש עבורו בקבוק וודקה. ד.ת. אמר למערער כי לא ימכרו לו שתייה חריפה, בשל האיסור על מכירת משקאות אלכוהוליים לאחר חצות, ובתגובה אמר לו המערער כי בהגיעו לפיצוציה יאמר למוכר כי הוא רוכש את השתייה עבור המערער, והיה והמוכר לא יסכים למכור לו את המשקאות, הוא יבקש מהמוכר לשוחח עם המערער בטלפון. לדברי ד.ת., הוא עשה כפי שהתבקש על-ידי המערער ולאחר שהמוכר שוחח עם המערער, הוא התרצה ומכר לו בקבוק וודקה וכן 6-7 משקאות מסוג XL. לדבריו, הוא מסר למוכר שטר של 100 ₪, אך לא קיבל עודף. ד.ת. הוסיף עוד, כי לאחר הקניה הוא נפגש עם המערער ומסר לו את המצרכים שקנה. המערער עצמו אישר כי פנה לד.ת. על-מנת שזה ירכוש עבורו משקאות אלכוהוליים, לאחר חצות. לדבריו, הוא לא הלך בעצמו לפיצוציה כיוון שהיה שתוי. המערער סתר את דברי ד.ת. לגבי עלות המשקאות, כאשר מסר כי העלות נעה בין 170 ל-200 ₪, ואילו ד.ת. טען כי שילם 100 ₪ בלבד.

המתלונן אישר בעדותו בבית המשפט את דבר המפגש עם הקטין ואת קיומה של השיחה עם המערער, אך לדבריו, גם לאחר השיחה עם המערער הוא סירב למכור משקאות אלכוהוליים, בשל השעה המאוחרת. בית משפט קמא קבע, כי מבין שתי הגרסאות הוא מעדיף את גרסתו של המתלונן "אודות סירובו למסור ל-ד.ת. אלכוהול". בית המשפט הוסיף וקבע, כי גרסתם של המערער ושל הקטין היא גרסה שקרית, כעולה, בין היתר, מהסתירה המשמעותית לגבי עלות המשקאות.

7. בית משפט קמא ציין, כי יוסי חלילוב נחקר במשטרה והכחיש כל קשר לשוד ואף הציג טענת אליבי. בעדותו בבית המשפט מסר חלילוב, כי בליל ה-18.3.2012, הוא שהה במעצר בית בביתו של אדם בשם שמוליק שמבי, והלה אישר את הדבר בעדותו. בנוסף, ציין בית משפט קמא את התרשמותו מהדמיון הרב בין חלילוב לבין המערער, "שניהם צנומים ונמוכים, אם כי חלילוב נמוך משמעותית. לשניהם תספורת מגולחת", וקיים דמיון בין תווי הפנים.

8. הראיה המרכזית, עליה התבססה המאשימה, היא טביעת אצבעותיו של המערער על חלקו העליון של בקבוק הוודקה שנמצא על הדלפק בפיצוציה. המדובר בבקבוק שלטענת המתלונן, הונף על ידי המערער ביד ימין, כשהוא אוחז בצוואר הבקבוק ומאיים לפגוע בראשו. מצוואר הבקבוק ניטלו מספר מעתקים, המלמדים על אחיזה הפוכה של מי שהחזיק בבקבוק. רס"מ ארז שטייר, חוקר ביזיו פלילי מרחב חוף, אשר תפס את הבקבוק, ציין כי נטל 4 מעתקים של טביעות אצבע כאשר "מעתקים 1 ו-4 שנלקחו מהבקבוק שהונח על הדלפק הינם אלה שקשורים לאחיזה ההפוכה, ואילו מעתקים 2 ו-3 נלקחו מהבקבוק ולא ניתן לדעת את כיוון האחיזה". רס"ב צרפתי, חוקר זירת עבירה ומשווה טביעות אצבע מוסמך, בדק את המעתקים ומצא כי טביעות 1, 2, ו-3 מתאימות למערער ואילו טביעה מס' 4 אינה שלו. רס"ב צרפתי ציין, כי מעתק מס' 4 שאינו שייך, כאמור, למערער, אינו מתאים לאחיזה הפוכה. רפ"ק יעל פלג שירוני, מומחית לזיהוי והשוואת טביעות אצבע במשטרת ישראל, ביצעה השוואה בין המעתקים שנתפסו לבין טביעות אצבע וכפות ידיו של המערער. בדו"ח שהוגש על ידה (ת/19) נקבעו הממצאים הבאים: "קיימת התאמה בין טביעות האצבע שנמצאו על הבקבוק לאלה של [המערער]; הטביעה על מעתק 1, זהה לחלק מטביעת כף היד הימנית; הטביעות שעל מעתק מס' 2 (א,ב, ו-ג) זהות בהתאמה לטביעות אמה, קמיצה וזרת יד ימין; והטביעה שעל מעתק 3, זהה לטביעת אצבע ימין". אשר לכיוון האחיזה, נאמר בחוות דעתה של רפ"ק פלג, כי "אחיזת הבקבוק היתה באמצעות יד ימין באזור צוואר הבקבוק, עם אוריינטציה לכיוון תחתית הבקבוק". בעדותה בבית המשפט, הבהירה רפ"ק פלג כי כל הטביעות

שזוהו כטביעותיו המערער "מדגימות אחיזה הפוכה". רפ"ק פלג ציינה עוד, כי מעתקים נוספים שנעשו (מעתקים 5-10) אינם ניתנים להשוואה, אך אין להסיק מכך שהם אינם שייכים למערער. על יסוד האמור לעיל, קבע בית משפט קמא, כי המסקנה, לפיה "טביעות האצבע שזוהו כטביעותיו של [המערער], מדגימות הטבעת כף יד ימנית, כמעט מלאה - כריות כף היד, אצבע, אמה, קמיצה וזרת, שהצביעו על אחיזת הבקבוק באמצעות כף יד ימין, עם אוריינטציה לכיוון תחתית הבקבוק" לא התערעה, ומשכך לא הוטל ספק סביר לגבי נכונותה. עוד ציין בית משפט קמא, כי מומחה ההגנה, מר יהודה סורקי, "אינו מטיל ספק באשר לעצם זיהוי טביעות האצבע ואף לא באשר לאוריינטציה שלהן".

9. בעדותו בבית משפט קמא התבקש המערער להסביר את פשר הימצאן של טביעות אצבעותיו על גבי בקבוק הוודקה, כמפורט לעיל. יצוין, כי בחקירתו במשטרה שמר המערער על זכות השתיקה ולא מסר כל גרסה, וגם במענה לכתב האישום לא התייחס המערער לעניין זה. בעדותו בבית המשפט מסר המערער לראשונה כי הוא נהג לשהות בפיצויה, ביחד עם חבריו, בשעות הלילה והוא נוגע בדברים "גם במחשב של הטוקמן נגעתי, במקררים של השתייה, בסטנד של החטיפים, בכף הפיצוחים, בכל מקום אפשר לגעת". לדבריו, הוא נהג לבקר את חברו עידן, אשר עבד בפיצויה בלילות, אך בית משפט קמא ציין כי המערער לא טרח להזמין לעדות את עידן, אשר "יכול היה לאשר את ביקוריו התכופים של [המערער] בפיצויה ואת מנהגו שם כ'בן בית'". לשאלת התובעת כיצד נמצאו טביעות אצבעותיו על גבי הבקבוק, טען המערער כי כאשר הוא רוצה לקנות בקבוק משקה "הוא מתעניין, מוריד מהמדף, לוקח ומחזיר". לשאלה מדוע נמצאו טביעות אצבעותיו על צוואר הבקבוק דווקא, השיב המערער כי חלק מהבקבוקים הונחו על גבי המדף במצב של שכיבה, הגם שהוא אישר כי רובם של הבקבוקים היה מונח על מדף גבוה. המערער נשאל מדוע לא זימן לעדות את חבריו, אשר לטענתו בילו עמו כמעט מידי לילה בפיצויה, והשיב כי הוא נמנע מלעשות כן, כיוון ש"הם אנשים נורמטיביים, הולכים לביה"ס. בתיכון עדיין. נראה לך שאני אביא אותם לביהמ"ש המחוזי, שאעשה דבר כזה?".

בהתייחס להסברו "הכבוש" של המערער, קבע בית משפט קמא כעובדה, כי בקבוקי הוודקה ניצבו בעמידה על גבי המדף, וכעולה מעדויות השוטרים ומהתצלומים שנערכו בפיצויה, לא הונחו בקבוקי משקה במצב של שכיבה. לפיכך, אין ניתן לקבל את הסברו של המערער לגבי האופן שבו הגיעו טביעות אצבעותיו וטביעות כף ידו אל צוואר הבקבוק, שעה שצורת אחיזה זו אינה מתיישבת עם נטילת בקבוק, אשר ניצב על גבי דלפק גבוה. עוד ציין בית משפט קמא, כי "העובדה שנמצאו טביעות האצבע (האקראיות, לטענת [המערער]) דווקא על אותו בקבוק אשר נמצא מונח על הדלפק לאחר השוד, היא בגדר 'מקריות' יוצאת דופן מבחינת הסתברותה ומשכך בלתי מתקבלת על הדעת". בית משפט קמא הוסיף וקבע, כי "להסברו הבלתי הגיוני של [המערער] להימצאות טביעות האצבע, מתווספת העובדה כי [המערער] שמר על זכות השתיקה בחקירותיו במשטרה, גם לאחר שהוטחה בפניו העובדה שטביעות אצבעותיו נמצאו בזירת השוד". לבסוף, ציין בית משפט קמא, כי מנח כף ידו של המערער "מתיישב עם תנועת אחיזה - לפיתה, התואמת את תיאורו של המתלונן מחד גיסא, ומאידך גיסא שוללת נגיעה אקראית בבקבוק". זה המקום להוסיף, כי בית משפט קמא דחה את חוות דעתו של מומחה ההגנה, מר יהודה סורסקי, שטען כי אין להסיק כל מסקנה ממקום מציאת טביעות האצבע על גבי צוואר הבקבוק "שכן ניתן לאחוז בבקבוק בכל צורה שהיא ולא דווקא בצורת איום". מר סורסקי אישר כי לא בדק את הבקבוק עצמו, ולדבריו הוא אינו חולק על קביעות מומחי התביעה לגבי זיהוי טביעות אצבעותיו וכף ידו של המערער. לגישת בית משפט קמא, אין ניתן לקבל את דבריו של מר סורסקי, לאחר שנקבע כעובדה כי בקבוקי המשקה לא היו במצב של שכיבה אלא ניצבו על גבי מדף בגובה 185 ס"מ, ולגישת בית משפט קמא יש משמעות מכרעת למיקומן של טביעות האצבע על גבי צוואר הבקבוק, באופן המתיישב לחלוטין עם גרסתו של המתלונן.

10. המערער ביקש להביא ראיית אליבי באמצעותה של ל.ח., קטינה ילידת 1996, שהיתה חברתו של המערער בתקופה הרלבנטית. בהודעתה במשטרה מיום 18.4.2012 (ת/51), מסרה ל.ח. כי באותו לילה היא חגגה יום הולדת

בבית הוריה, החל משעת חצות, והוסיפה כי בסמוך לשעה 03:00, לאחר שתייה מסיבית של אלכוהול, התפתחה מריבה בינה לבין המערער והוא עזב את המקום. לעומת זאת, בעדותה בבית המשפט טענה ל.ח. כי הפרידה מהמערער התרחשה בין השעות 05:00-06:00, והכחישה את שנמסר על ידה בחקירתה במשטרה. לפיכך, הוכרזה ל.ח. כעדה עויינת והודעתה הוגשה כראיה לתוכנה, בהתאם לסעיף 10 א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות). ל.ח. אישרה בעדותה בבית המשפט כי כשבועיים לפני מתן העדות התקשרה אליה חברתה שמסרה לה כי המערער מבקש ממנה כי תעיד במשפט "שהוא היה איתה משעה 03:00 עד 05:00". בנוסף, התקשר אליה המערער עצמו ואמר לה "שהכל תלוי בי שאני מצילה אותו, מה שאומר זה מה שהיה". עוד ראוי לציין, כי העדה אישרה כי המרחק מביתה לפיצוציה הוא "5-7 דקות הליכה". החוקר בנימין אלמקייס, אשר גבה את הודעתה של ל.ח., מסר כי ההודעה נגבתה בנוכחות אחותה ודבריה נרשמו מילה במילה. לאור זאת, קבע בית משפט קמא כי הוא מעדיף את הדברים שנמסרו בהודעתה של ל.ח. לפיהם היא "נפרדה [המערער] בשעה 03:00", וכי הוא עזב את הבית בשעה זו, כך שטענת האליבי, אותה העלה המערער, הופרכה.

11. מכאן נפנה בית המשפט לדון במהימנות עדותו של המערער בבית המשפט. עוד קודם לכן ציין בית משפט קמא, כי המערער התחמק מחקירה במשך תקופה לא קצרה, כאשר לא פחות משבע פעמים פקדו אנשי המשטרה את ביתו והושארו לו הודעות לפיהן הוא דרוש לחקירה. רק ביום 11.4.2012 נעצר המערער, בעקבות ידיעה מודיעינית, לפיה הוא מסתתר בבית מסויים. עוד הזכיר בית משפט קמא, כי בכל חקירותיו במשטרה שמר המערער על זכות השתיקה, כאשר הסברו לכך היה כי הוא אינו סומך על חוקרי המשטרה. לשאלת בית המשפט מדוע לא מסר את גרסתו במהלך דיון שהתקיים בפני שופט מעצרים, טען המערער "לא נתנו לי את האפשרות לקום ולהגיד לשופט את הגרסה שלי".

בעדותו בבית המשפט טען המערער, כי בשעת השוד הוא בילה עם חברתו ל.ח., אשר חגגה בביתה את יום הולדתה. נזכיר, כי טענה זו הופרכה, לאחר ש-ל.ח. מסרה בהודעה שהתקבלה כראיה לתוכנה, כי המערער עזב את הבית בסמוך לשעה 03:00, כאשר השוד התבצע כשעה מאוחר יותר. כזכור, טען המערער כי שלח את הקטין ד.ח. לרכוש עבורו בקבוק וודקה ופחיות XL, וזאת בסמוך לחצות. לדבריו, הוא קיבל מהקטין בקבוק וודקה אחד, וכן 7-8 פחיות XL ושתי חפסיות סיגריות, תמורת "בערך מאתיים ₪". לטענתו של המערער, לאחר שחברתו חשה ברע, עקב שתייה מרובה, הוא סילק את האורחים בסמוך לשעה 01:30 וטיפל בחברתו עד לשעה 05:00, כשאז היא החלה להתאושש. לשאלה מדוע השמיע את טענת האליבי רק בבית המשפט, השיב המערער כי הוא אינו סומך על אנשי המשטרה, שכן "מאיפה אני יודע מה הוא יכתוב שם". בית משפט קמא ציין, בהקשר זה, כי הסברו של המערער נראה תמוה "בהתחשב בכך, שלכאורה, היה בידי [המערער] אליבי, שניתן היה לאמתו בקלות ע"י חקירת עדי האליבי והיה וממצאי אותה חקירה היו מאששים את האליבי, היה בכך כדי לסלק את החשד למעורבותו בעבירה המיוחסת לו". בית משפט קמא הוסיף עוד, כי התרשמותו היא שהמערער נמנע מלהעלות בהזדמנות הראשונה את טענת האליבי "מאחר שלא היה לו כזה". בית משפט קמא הזכיר גם את העובדה, כי המערער ניסה להשפיע על עדותה של ל.ח., בין באמצעות שיחה עם חברה ובין בשיחה שלו עמה. המערער אישר, הן את שיחתו עם החברה והן עם ל.ח., אך לדבריו הוא ביקש בסך הכל שהיא תאמר "מה היה בלילה". בכך יש, לגישת בית משפט קמא, כדי להצביע על "שקריותו של האליבי ה'כבוש'", וכן להסביר מדוע העלה המערער את טענת האליבי רק לאחר שנשמעה עדותה של ל.ח. בבית המשפט, כדי להתאים עצמו לעדותה, וזאת בהמשך לניסיון התיאום שנעשה עמה.

12. בנוסף להתייחסות השלילית לאמינותו של המערער ולדחיית טענת האליבי שהעלה, ציין בית משפט קמא כי התיאור שנמסר על-ידי המתלונן לגבי מבנה גופו ולבושו של השודד, תואם את חזותו הכללית של המערער. המתלונן תיאר את השודד כנמוך ורזה, והדבר מתאים לתיאורו של המערער. כמו כן, מסר המתלונן כי השודד לבש קפוצ'ון כחול,

ומעדותה של ל.ח. עולה כי ביום השוד לבש המערער "חלק עליון כחול". בית משפט קמא הוסיף וציין, כי "תיאור חלקי זה, אף שלא היה די בו כשלעצמו, כדי לאפשר זיהוי ודאי של [המערער], יש בו כדי להוות חיזוק לראיות התביעה". חיזוק נוסף לראיות התביעה מצא בית משפט קמא גם בהתחמקותו של המערער מלהתייבב במשטרה, למרות שהיה מודע לכך כי הוא דרוש לחקירה. המערער טען, בהקשר זה, "מה אני יכול לעשות? ללכת למשטרה? שעוד פעם יעצרו אותי?", דבר המעיד על התחמקותו המודעת של המערער מחקירה במשטרה.

13. לסיכום, קבע בית משפט קמא, כי:

"טביעות אצבעותיו של [המערער] שנמצאו על הבקבוק, במקום בו לטענת המתלונן הונח הבקבוק, לאחר האיום באמצעותו, והאוריינטציה של טביעות האצבע, מהוות מסד לראיות התביעה, שלא עלה בידי [המערער] להפריך, בהסבריו ה'כבושים'. לראיה זו מצטרפים האליבי ה'כבוש' והכוזב; התיאור החלקי של המתלונן, התואם את זהותו של [המערער]; הניסיון להטות את עדותה של ל.ח.; ההימנעות מזימונם של עדים, שלטענת [המערער] היו יכולים לאמת את גרסתו; והתחמקותו מחקירה. כל אלה מובילים למסקנה כי אשמתו של [המערער] במיוחס לו הוכחה, מעבר לספק סביר".

לפיכך, הורשע המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

גזר דינו של בית משפט קמא

14. בפתח גזר דינו, ציין בית משפט קמא כי לחובתו של המערער עבר פלילי עשיר, המונה 6 הרשעות קודמות הכוללות עשרות עבירות רכוש ואלימות. המערער ריצה עונש מאסר שממנו הוא שוחרר זמן קצר טרם ביצוע העבירות דנן. כמו כן, תלוי ועומד מעל לראשו של המערער עונש מאסר על תנאי בן 12 חודשים, שהוא בר הפעלה בתיק זה (ת.פ. 23862-09-09, של בית משפט השלום בחדרה). לאחר בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, קבע בית משפט קמא כי מתחם הענישה בגין ביצוע עבירת השוד נע בין 3 ל-6 שנות מאסר. במסגרת קביעת עונשו של המערער בתוך המתחם, ציין בית משפט קמא כי הוא אינו זכאי להקלה הניתנת למי שמקבל אחריות על מעשיו, ומביע חרטה ואמפתיה לקורבן העבירה. בית המשפט עמד על עברו המכביד של המערער ועל העובדה שהוא כבר ריצה 3 תקופות של מאסר בפועל, ונראה כי "מידת הרחמים שננקטה כלפיו בעבר לא הועילה". עוד נקבע בגזר הדין, כי עונשים מתונים שנגזרו עליו בעבר לא הביאו למפנה באורח חייו השלילי של המערער ולא הוצג אופק טיפולי ושיקומי "שיש בו כדי לבסס תקווה לשינוי דרכיו בעתיד". לצד הקולה, זקף בית משפט קמא לזכותו של המערער את העובדה כי המרכיב האלים במעשיו של המערער "לא היה במדרג גבוה", דבר שניתן לו משקל מה בגזירת עונשו של המערער. לאחר זאת, גזר בית משפט קמא על המערער את העונשים שפורטו בפסקה 3 לעיל.

הערעור על הכרעת הדין ועל חומרת העונש

15. בהודעת ערעור ארוכה ומפורטת, אשר הוגשה על-ידי עו"ד מוחמד מסארווה, בא כוחו של המערער, נטען כי הראיות בעניינו של המערער הינן ראיות נסיבתיות, מבלי שהוצגה ראיה ישירה הקושרת אותו למעשים בהם הורשע.

מערכת ראיות זה, כך נטען, מעלה חשד נגד המערער אך אינה מובילה למסקנה חד משמעית בדבר מעורבותו בביצוע המעשים. לטענת עו"ד מסארווה, אין לשלול את האפשרות, כי אצבעותיו של המערער הוטבעו בעקבות מגע אקראי עם בקבוק הוודקה, טרם קרות אירוע השוד. כמו כן נטען, כי לא היה מקום לדחות את טענת האליבי שהעלה המערער. עוד נטען, כי אין בזיהוי החלקי שנעשה על-ידי המתלונן כדי לחזק את ראיות התביעה, שכן המתלונן עצמו העלה את החשד כי מדובר באדם אחר, בשם יוסי חלילוב. המערער טוען בנוסף לקיומם של מחדלי חקירה, למרות שגם לגישתו "המשטרה הפעילה אמצעים רבים ומגוונים במסגרת פרשה זו, לרבות קבלת חוות דעת מז"פ, הזמנת פלטי שיחות ומחקרי תקשורת ועוד". מחדלי החקירה הנטענים הם אלה: לטענת המערער לא נעשה דבר בכדי לקבוע את גיל טביעות האצבע שנמצאו במעתיקים 1-4, על-מנת לברר אם טביעות האצבע הן חדשות או ישנות; לא נבדקו טביעות אצבע על גבי הקרטון שנקרע והושאר ברצפת הפיצוציה, ולא נבדקו טביעות אצבע על גבי הבקבוק השבור; חקירתו של יוסי חלילוב נעשתה בשיהוי רב, "כך שיכל לתאם [עם עדי האליבי] גרסאות כאוות נפשו"; ולבסוף, לא נעשה ניסיון רציני לבדוק את טענת האליבי שהעלה המערער. נטען בנוסף, כי התביעה לא הוכיחה כי החפץ שהוחזק על-ידי המערער עונה על הגדרת סכין.

16. אשר לעונש שהושת על המערער, נטען כי מתחם העונש ההולם שנקבע על-ידי בית משפט קמא, הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר, הינו שגוי ואינו תואם את רמות הענישה המקובלות בעבירת השוד. לשיטתו של המערער, המתחם צריך לנוע בין עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בנסיבות ענייננו, סבור המערער כי יש לגזור עליו עונש המצוי ברף התחתון של המתחם המוצע על-ידו. לגישתו של המערער, מדובר בעבירת שוד הנמצאת במדרג נמוך של חומרה ביחס למעשי שוד אחרים. אשר לנסיבותיו האישיות של המערער, נטען כי הוא גדל במשפחה קשת יום וללא דמות הורית. לפיכך, התבקשנו להקל באורח משמעותי בעונשו של המערער.

הדיון בערעור

17. במהלך הדיון בערעור, המלצנו לבא כוחו של המערער, עו"ד מסארווה, לנוכח התשתית הראייתית המוצקה שעמדה בפני בית משפט קמא, כי המערער יחזור בו מהערעור לעניין ההרשעה ויתמקד בערעור על חומרת העונש. לאחר שנועץ עם מרשו, הודיע עו"ד מסארווה כי המערער עומד על ערעורו לעניין הכרעת הדין אך הוא מצמצם את ערעורו לנקודה מרכזית אחת, הנוגעת למשמעות המצאותן של טביעות אצבעותיו של המערער על גבי הבקבוק שהונח על דלפק בפיצוציה. נטען, בהקשר זה, כי אין לשלול את האפשרות כי מדובר בשוד שאינו המערער, לנוכח העובדה כי מעתק מס' 4 אינו שייך לו. עוד נטען, כי היה על גורמי המשטרה לבדוק את טריותן של טביעות האצבע, על מנת לאשר או לשלול את טענת המערער כי מדובר בטביעות אצבע ישנות, אשר נעשו באקראי בלא קשר לעבירת השוד. אשר לעונש, נטען כי מדובר במדרג הנמוך של עבירות השוד, שכן המערער לא עשה שימוש בסכין ולא פגע באמצעות הבקבוק בגופו של המערער.

18. המשיבה, אשר יוצגה על-ידי עו"ד שרית משגב, מבקשת לדחות את הערעור על שני חלקיו. אשר לטענה כי היה על גורמי החקירה לבדוק את גילן וטריותן של טביעות האצבע, נטען כי הדבר יכול היה להיעשות על-ידי מומחה ההגנה, ומכל מקום המערער לא ביקש זאת במהלך המשפט. בהתייחס למעתק מס' 4 שאינו שייך למערער, הבהירה המשיבה כי לא נמצאה התאמה של מעתק זה גם ליוסי חלילוב, ששמו הוזכר על-ידי המתלונן, ונקבע כעובדה כי הלה שהה במעצר בית בזמן השוד. אשר לעונש, נטען על-ידי המשיבה כי גזר דינו של המערער הולם ומאוזן בשים לב לעברו הפלילי המכביד ולהתנהלותו האלימה במהלך השוד, שעה שהוא פגע פיזית במתלונן ואף איים עליו בסכין וכן באמצעות בקבוק משקה מלא בנוזל, שזה "איום לא קל בכלל".

הערעור על הכרעת הדין

19. כפי שהבענו את דעתנו במהלך הדיון בערעור, כי אין כל ממש בערעור על הכרעת הדין. הרשעתו של המערער מבוססת על מספר אדנים, ובראשם המצאות טביעות אצבעותיו של המערער על צוואר בקבוק וודקה, שהונח על-ידי השודד על דלפק בפיצוציה. כזכור, טען המתלונן כי השודד הניף לעברו את אותו בקבוק בדיוק, תוך שהוא אוחז בידו הימנית את צוואר הבקבוק ומניפו לעבר ראשו של המתלונן בתנועת איום.

כפי שנקבע בע"פ 4204/07 סוויסה נ' מדינת ישראל (23.10.2008):

"הימצאות טביעת אצבעו של נאשם בזירת העבירה היא ראיה חפצית העשויה להוות ראיה נסיבתית בעלת משקל ניכר ואף מכריע להוכחת נוכחותו של הנאשם במקום בעת ביצוע העבירה ולהוכחת מעורבותו במעשה העבירה. משקלה של ראיה זו תלוי, בין היתר, במיקומה של הראיה בזירת העבירה ובטיב החפץ שעליו נמצאה, וכן בשאלה האם קיים הסבר סביר להימצאותה במקום שבו נמצאה. אם לא ניתן הסבר כזה או אם ההסבר שניתן נדחה בהיותו בלתי מהימן, עשויה טביעת האצבע לבדה לבסס במקרים מתאימים את הקביעה כי הנאשם הוא שביצע את העבירה" (שם, בפסקה 7, וראו גם, ע"פ 1250/07 אבו סולב נ' מדינת ישראל (13.12.2007); ע"פ 4510/07 סראבוניאן נ' מדינת ישראל (17.1.2008)).

בענייננו, הוכח כי השודד החזיק את צוואר הבקבוק בידו הימנית, ואין חולק כי נמצאו באותו חלק של הבקבוק טביעות 3 מאצבעותיו של המערער וחלק מכף ידו. ההסבר שניתן על-ידי המערער להימצאות טביעות אצבעותיו על הבקבוק, שבאמצעותו איים השודד על המתלונן, הינו הסבר סתמי ומופרך על פניו. זאת שכן, הוכח כי כל בקבוקי המשקה ניצבים בעמידה על גבי דלפק גבוה, כאשר אחיזה בצוואר הבקבוק אינה בגדר אחיזה טבעית לגבי מי שמבקש לרכוש את הבקבוק, כפי שציין בצדק בית משפט קמא. זאת ועוד, המערער התבקש להתייחס בחקירתו במשטרה להימצאות טביעות אצבעותיו על גבי צוואר הבקבוק, אך הוא בחר בזכות השתיקה, דבר המחזק את ההנחה כי אין לו הסבר של ממש לקיומה של ראיה אובייקטיבית זו (ראו, בהקשר זה, ע"פ 8823/12 שבתאי נ' מדינת ישראל (1.7.2014) בפסקה 29, והאסמכתאות המאוזכרות שם). בית משפט קמא ציין, ואין לי אלא להצטרף לדבריו, כי קשה להעלות על הדעת מקריות כה רבה, שעה שהבקבוק אשר שימש על-מנת לאיים על המתלונן הוא במקרה ובאורח פלא אותו בקבוק שבו נגע המערער, באקראי כביכול.

20. אשר לטענה כי נמצאה בצוואר הבקבוק טביעת אצבע שאינה שייכת למערער, כבר נפסק כי:

"עצם קיומה של טביעת אצבע אלמונית בזירת העבירה, לצדן של טביעות מזוהות, אינו מבטל את כוחן המפליל של הטביעות המזוהות, ככל שהוא מתחייב מהימצאותן במקום שבו נמצאו; ואם אין בפיו של בעל הטביעות המזוהות המפלילות הסבר, הפוגם בכוחן המפליל - לא תבוא הטביעה האלמונית במקום ההסבר. קיומה של טביעה אלמונית במקום שבו אין לבעל טביעה מזוהה מפלילה הסבר כאמור הינו נטול משמעות לעניין כוחה של הטביעה המפלילה לסבך את בעליה באחריות לביצוע העבירה. זאת משום שקיומה של הטביעה האלמונית מתיישב עם אחריותו של בעל

הטביעה המזוהה שאין בפיו הסבר, ולא סותר אותה או מעמידה בספק" (ע"פ 517/86 ברוקס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 450, 441 (1989), ההדגשה במקור - א.ש.).

כך הוא הדבר גם בענייננו. משנמצאו טביעות אצבעותיו של המערער וחלק מכף ידו על גבי צוואר הבקבוק שבאמצעותו אויים המתלונן, מבלי שהיה בפיו של המערער הסבר הפוגם בכוחן המפליל של הטביעות, אין משמעות ראייתית להימצאותה של טביעה נוספת שאינה של המערער. זאת, בעיקר כאשר הוכח כי טביעה זו אינה שייכת ליוסי חלילוב, שאת שמו הזכיר המתלונן בהודעתו הראשונה, ולגביו טען המערער כי הוא החשוד העיקרי.

21. לבסוף, מן הראוי להתייחס לטענה נוספת שהעלה המערער, בנוגע לגילן של טביעות אצבעותיו של המערער, דבר אשר לא נבדק במסגרת החקירה. לטענת המערער, יש לראות בהמנעות זו מלבדוק את טריותן של הטביעות כמחדל חקירתי. אינני רואה כל ממש בטענה זו. גם אם ניתן היה, באמצעים העומדים לרשות גורמי החקירה, לבדוק אימתי הוטבעו אצבעותיו של המערער על גבי בקבוק המשקה, לא היה מקום לעשות כן בהעדר גרסה מטעם המערער. יש להזכיר, בהקשר הנדון, כי המערער שמר על זכות השתיקה ולא טען כי היה "בן בית" בפיצוציה וכי נטל לידיו, מידי פעם, בקבוקי משקה אותם שקל לרכוש.

זאת ועוד, המערער לא ביקש מגורמי החקירה לבדוק נושא זה, וגם המומחה מטעמו לא סבר כי יש לערוך בדיקה הנוגעת לטריותן של טביעות האצבע, בין בעצמו ובין באמצעות הגורמים שהופקדו על החקירה. בנסיבות אלה, אין לראות בהעדר בדיקה של גיל הטביעות משום מחדל חקירה, וכפי שנקבע בע"פ 7546/06 אבו סבית נ' מדינת ישראל (31.10.2007) "... השאלה אינה האם אפשר וראוי היה לנקוט בצעדי חקירה נוספים, אלא האם יש די ראיות המוכיחות את האישום מעבר לספק סביר" (וראו גם, ע"פ 10596/03 כשירוב נ' מדינת ישראל (4.6.2006); ע"פ 4414/05 אבו חטב נ' מדינת ישראל (20.11.2006)).

22. לראיה המרכזית העומדת לחובתו של המערער, היינו: המצאות טביעות אצבעותיו בזירת השוד ועל גבי צוואר בקבוק ששימש את השודד לאיום על המתלונן, נמצאו ראיות חיזוק למכביר.

נמנה להלן את העיקריות שבהן:

א. הפרכת טענת האליבי של המערער, כאשר בניגוד לגרסתו הכבושה בבית משפט קמא, מסרה חברתו, באותה עת, כי הוא עזב את ביתה כשעה לפני ביצוע השוד. ודוק: אין מדובר בטענת אליבי שלא זכתה לאמונו של בית המשפט אלא בטענה שהופרכה בעדות שאומצה על-ידי בית המשפט, וככזאת היא עשויה אף לשמש כראיית סיוע (ראו, בהקשר זה, ע"פ 892/07 גרנדיבסקי נ' מדינת ישראל (26.5.2008) בפסקה 30 לחוות דעתו של השופט י' אלון, ובפסקה 6 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) א' גרוניס; ע"פ 8005/04 אברוטין נ' מדינת ישראל (29.3.2007) בפסקה (36).

ב. שתיקתו של המערער במשטרה, אשר לא ניתן לה הסבר סביר, מהווה חיזוק למכלול ראיות

התביעה נגד המערער, גם אם אינה מהווה ראייה עצמאית לחובתו (ראו, למשל, ע"פ 3452/11 שאלתיאל נ' מדינת ישראל (8.7.2013); ע"פ 3834/10 והבה נ' מדינת ישראל (6.3.2013); ע"פ 1707/08 אריש נ' מדינת ישראל (25.11.2008)).

ג. נסיונו של המערער להשפיע על עדותה של חברתו, בכך שהעביר לה מסר באמצעות גורם שלישי, לפיו הוא שהה במחיצתה ברציפות עד לשעה 05:00; וכן שיחתו עם החברה, טרם התייצבותה על דוכן העדים, תוך אמירה כי רק היא יכולה להציל אותו. משימתו של המערער צלחה (לפחות זמנית), שעה שהחברה מסרה גרסה הנוגדת את הודעתה במשטרה, על מנת לתמוך בטענת האליבי של המערער.

ד. התחמקותו של המערער מחקירה במשך כשבועיים ימים, למרות שידע כי הוא נדרש לחקירה. המערער נעצר, לבסוף, בעקבות ידיעה מודיעינית, עת הסתתר בבית חברו.

23. על יסוד כל אלה, עומדת הרשעתו של המערער בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום על קרקע מוצקה, ואין מקום להתערבות בהכרעת דינו של בית משפט קמא.

הערעור על חומרת העונש

24. טרם הדיון בערעור על מידת העונש, לא למותר הוא להזכיר את ההלכה המושרשת לפיה ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6095/10 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 9074/12 מדינת ישראל נ' אחמד (13.6.2013)). לאחר שבחנתי את נימוקי גזר הדין ואת טענות הצדדים בנוגע למידת העונש, הגעתי למסקנה כי אין בסיס להתערבותנו, שכן גזר הדין אינו סוטה מרמת הענישה המקובלת במקרים דומים, והוא, לטעמי, ראוי ומאוזן. להלן יובאו הנימוקים לעמדתי.

25. המערער הורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, שהעונש הקבוע בצידה הוא 20 שנות מאסר, וכן בהחזקת סכין שלא כדין. המערער ביצע שוד אלים באישון לילה, בפיצוציה בעיר חדרה, תוך שהוא פוגע פיזית במתלונן שעבד במקום, מאיים עליו באמצעות סכין, ומכוון לעבר ראשו בקבוק משקה מלא בנוזל. המערער שדד מהפיצוציה סיגריות, בקבוקי משקה אלכוהולי וכסף מזומן, בסכום הנע בין 6,000 ל-7,000 ₪, תוך שהוא מטיל פחד ואימה על המתלונן. המערער הינו עבריין מועד, ונזקף לחובתו עבר פלילי עשיר, הכולל הרשעות בעשרות עבירות רכוש ואלימות. הוא ריצה מספר עונשי מאסר, ואת העבירות מושא הערעור שלפנינו הוא ביצע, זמן קצר לאחר שחרורו מהמאסר האחרון, וזאת בשעה שהיה תלוי ועומד מעל לראשו עונש מאסר על-תנאי בן 12 חודשים.

המערער ניהל, בהתאם לזכות הנתונה בידיו, משפט הוכחות מתחילתו ועד סופו, ולפיכך הוא אינו זכאי להקלה

הניתנת למי שמקבל אחריות על מעשיו, ומביע חרטה ואמפתיה כלפי קורבן העבירה. עוד ראוי להזכיר, כי המערער לא הציג אופק טיפולי ושיקומי, שיש בו כדי "לבסס תקווה לשינוי דרכיו בעתיד". לצד כל אלה, התחשב בית משפט קמא לקולא בעובדה כי המרכיב האלים במעשיו של המערער "לא היה במדרג גבוה", ולכך ניתן "משקל מה" בגזירת עונשו.

26. בע"פ 4815/13 מדינת ישראל נ' אלעוקבי (1.1.2014) ציינתי את המובן מאליו, כי "בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, ניתן למצוא קשת רחבה של עונשים, בהתאם לנסיבות העבירה ונסיבותיו האישיות של העבריין". בצד עונשי מאסר ממושכים (כמו, למשל, בע"פ 3205/12 מדינת ישראל נ' ניקולייב (14.2.2013); ע"פ 8173/11 אבו שהלה נ' מדינת ישראל (25.1.2012); ו-ע"פ 2525/10 פריחאת נ' מדינת ישראל (27.6.2011), בהם אושרו עונשים הנעים בין 40 ל-60 חודשי מאסר), ניתן למצוא גם ענישה מקלה יותר במקרים המתאימים (ראו, ע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל (8.4.2013), שם הופחת עונש מאסר, בגין עבירה של שוד, מ-30 חודשי מאסר ל-20 חודשי מאסר לריצוי בפועל).

בפסק דינו של חברי, השופט ס' ג'ובראן, נדחה ערעורו של מערער אשר הורשע, על-פי הודאתו, בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות ונדון ל-5 שנות מאסר (ע"פ 2257/13 חייף נ' מדינת ישראל (24.4.2014)). נקבע בפסק הדין, כי "עונשו של המערער, בהינתן עברו הפלילי, אינו חורג ואף אינו חמור מן הרף הנוהג", וזאת חרף התהליך הטיפולי החיובי שעבר אותו המערער בין כותלי הכלא. דברים אלה יפים גם בענייננו, ונראה כי עונש של 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אליהם הצטרפו 12 חודשי מאסר על תנאי שהופעלו במצטבר, אינו חמור יתר על המידה ואינו סוטה מרמת הענישה הראויה. זאת, בעיקר, משאין לזקוף לזכותו של המערער הודאה באשמה וקבלת אחריות על מעשיו, כמו גם השתלבות בתהליך טיפולי שעשוי היה לפתוח עבורו פתח של תקווה לעתיד.

מן הראוי לחזור ולהדגיש, כי מחובתם של בתי המשפט להעביר מסר מרתיע, וחד משמעי, לפיו כל מי שבוחר בדרך עבריינית ואלימה כדי להשיג רווחים קלים על חשבון הזולת, תוך פגיעה פיזית ונפשית בקורבנות חסרי מגן, אחת דינו להישלח מאחורי סורג ובריח לתקופה משמעותית וממושכת.

27. לאור האמור, אציע לחבריי לדחות גם את הערעור על חומרת העונש ובכך יידחה הערעור על כל חלקיו.

ש ו פ ט

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

ש ו פ ט

עמוד 12

השופט י' עמית:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט א' שהם.

ניתן היום, כ"ב באלול התשע"ד (17.9.2014).

שופט

שופט

שופט
